

СХВАЛЕНО

**Протокол педагогічної
ради № 1 від 01.09.2025 р.**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ЗДО№8

____Олена ЛЯШЕНКО

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Прилуцького закладу дошкільної освіти

(ясла-садок) №8

Прилуцької міської ради

Чернігівської області

НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

м.Прилуки

Зміст

Загальні положення

Розділ 1. Особливості організації освітнього процесу

- 1.1. Повна назва закладу дошкільної освіти**
- 1.2. Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності**
- 1.3. Мова освітньо-виховного процесу**
- 1.4. Режим роботи закладу**
- 1.5. Мережа груп**
- 1.6. Пріоритетний напрям роботи ЗДО**
- 1.7. Форми організації освітнього процесу, тривалість навчального року, канікули**
- 1.8. Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності**
- 1.9. Гурткова робота**

Розділ 2. Пріоритетні завдання закладу на навчальний рік

- 2.1. Завдання роботи закладу на 2025-2026 н.р.**
- 2.2. Інноваційна діяльність закладу**

Розділ 3. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності

Розділ 4. Інструменти забезпечення якості освіти

- 4.1. Кадрове забезпечення**
- 4.2. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності**
- 4.3. Предметно-просторове середовище закладу**

Розділ 5. Внутрішня система оцінювання якості освітньої діяльності

Розділ 6. Основні показники реалізації освітньої діяльності

Загальні положення:

Освітня програма Прилуцького закладу дошкільної освіти (ясла-садок) №8

Прилуцької міської ради Чернігівської області побудована з використанням сучасних технологій гуманної педагогіки, розроблена в рамках здійснення державної політики в дошкільній освітній галузі та низки законодавчо-нормативних документів, а саме: Закону України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», листа МОН «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні», Базового компонента дошкільної освіти (Державний стандарт дошкільної освіти), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 21.12.2021 року № 12/1-2 та Концепції Нової української школи.

Освітня програма складена згідно методичних рекомендацій щодо створення освітньої програми закладу дошкільної освіти, поради для директора закладу дошкільної освіти «Як створити внутрішню систему забезпечення якості освіти» та спрямованої на набуття вихованцями компетентностей, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма діяльності ЗДО №8 зорієнтована на цінності та інтереси дитини, урахування вікових можливостей, збереження дитячої субкультури, взаємозв'язок усіх сторін її життя та створення умов для соціально-емоційного благополуччя й адаптації кожної дитини в соціумі дорослих та однолітків шляхом засвоєння культурно-комунікативних засобів спілкування.

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення вихованцями обов'язкових результатів навчання (зокрема формуванню соціально-громадянської компетентності), визначених Базовим компонентом дошкільної освіти.

Освітня програма націлює на творчий підхід до організації освітнього процесу, який має бути мобільним, орієнтованим на сьогодишню ситуацію, враховуючи фізичний та психологічний стан дітей і педагогів.

Мета освітньої програми:

- створити умови для розвитку життєвої компетентності вихованців через реалізацію вимог базового компонента дошкільної освіти України;
- забезпечення якісної організації та здійснення освітнього процесу;
- забезпечення психолого-педагогічної підтримки сім'ї та підвищення компетентності батьків у питаннях розвитку освіти, охорони і зміцнення здоров'я дітей;
- підвищення професійної майстерності педагогів дошкільної освіти.

Завдання освітньої програми:

- забезпечити оптимальні умови, з метою охорони здоров'я та покращення фізичного, психоемоційного стану та соціального благополуччя дитини;
- забезпечити збалансований особистісний розвиток дошкільника, максимальне використання можливостей періоду дитинства для досягнення психологічних якостей;
- удосконалити освітній процес за спадщиною В.О.Сухомлинського;
- забезпечити надання якісних освітніх послуг через зростання рівня педагогічної компетентності педагогів закладу.

Прогнозований результат освітньої програми:

За концептуальними засадами освітня програма втілює прогресивні концептуальні підходи, нові погляди на роль дитини та педагога в освітньому процесі, форми організації дитячої життєдіяльності, тому орієнтує на такий прогнозований результат:

для дітей – збагачений досвід взаємодії дитини раннього та дошкільного віку з соціальним та природним оточенням через організацію специфічно дитячих видів діяльності, які формують відповідні життєві компетентності та якості психологічної зрілості.

для педагогів – кожному педагогу буде надана можливість для підвищення професійної майстерності; кваліфікація педагогів дозволить забезпечити сформованість ключових компетенцій дошкільника;

буде подальший розвиток умов для успішного освоєння педагогічних технологій;

підтримка інноваційної діяльності.

Розділ І. Особливості організації освітнього процесу

1.1. Повна назва закладу дошкільної освіти

За Статутом Прилуцький заклад дошкільної освіти (ясла-садок) №8

Прилуцької міської ради Чернігівської області

1.2. Нормативно-правове забезпечення освітньої діяльності

У 2025-2026 навчальному році колектив ЗДО №8 у роботі керуватиметься такими законодавчими актами:

Освітня діяльність в закладі дошкільної освіти здійснюється відповідно до Законів України

■ «Про освіту»

■ «Про дошкільну освіту»

Постанови Кабінету Міністрів України:

■ від 07 липня 2025 року № 818 «Деякі питання про типи організації освітньої діяльності закладів дошкільної освіти»

■ від 07 липня 2025 року № 817 «Про затвердження Положення про спеціальний дитячий садок»

■ від 10 квітня 2019 року No 530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти»

Накази Міністерства освіти і науки України:

■ від 21 травня 2025 року No746 «Про затвердження Положення про мережеву форму здобуттядошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 26 червня 2025 року за No 990/44396

■ від 28 травня 2025 року No 786 «Про затвердження Положення про сімейну (домашню) формуздобуття дошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 червня 2025 року за No998/44404

■ від 21 травня 2025 року No 747 «Про затвердження Положення про очну (денну) форму здобуттядошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 червня 2025 року за No 998/44404

■ від 26 червня 2025 року No 926 «Про затвердження Положення про дистанційну форму здобуттядошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 червня 2025 року за No 996/44402

■ від 23 червня 2025 року No 895 «Про затвердження Положення про форму здобуття дошкільноїосвіти – педагогічний патронаж», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 червня 2025 року за No 995/44401

■ від 14 лютого 2025 року «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведеннявихованців до державних, комунальних закладів освіти для здобуття дошкільної освіти», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 27 березня 2025 року за No 477/43883.

■ від 06 січня 2025 року No 9 «Про затвердження Типового положення про конкурс на посадукерівника державного, комунального закладу дошкільної освіти», зареєстрований в Міністерствіюстиції України 21 січня 2025 року за No 99/43505

■ від 09 грудня 2024 року No 1713 «Про затвердження Положення про команду психолого-педагогічногосупроводу дитини з особливими освітніми потребами, яка здобуває дошкільну освіту», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 23 грудня 2025 року за No 1982/43327

Накази іншого Міністерства або відомства:

■ від 28 вересня 2021 року No 620-21 «Про затвердження професійного стандарту "Керівник (директор)закладу дошкільної освіти"»

■ від 19 жовтня 2021 року No 755-21 «Про затвердження професійного стандарту "Вихователь закладудошкільної освіти"»

1.3. Мова освітнього процесу

Розвиток, навчання та виховання дітей здійснюється у ЗДО державною мовою – українською.

1.4. Режим роботи закладу

У закладі дошкільної освіти встановлено 5-денний робочий тиждень. Заклад працює з 7.00 до 17.30. Режим роботи чергової групи – 17.30 – 18.00.

1.5. Мережа груп

У своєму складі ЗДО має 7 вікових груп:

- 3 групи раннього віку;
- 1 група молодшого віку
- 1 група середнього віку-інклюзивна група.
- 1 група старшого віку ,як інклюзивні групи.
- 1 група короткотривалого перебування

1.6. Пріоритетний напрям роботи ЗДО

Пріоритетний напрямок роботи ЗДО №8- гуманітарний.

1.7. Форми організації освітнього процесу, тривалість навчального року, канікули.

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.03 № 305 зі змінами від 27 січня 2021 р. № 86, навчальний рік у ньому розпочинається 1 вересня і закінчується 31 травня наступного року. Літній оздоровчий період триває з 1 червня по 31 серпня. Загальна тривалість канікул, під час яких заняття з вихованцями не проводяться, складає 114 днів:

літні – 90 календарних днів з 1 червня по 31 серпня,

осінні – 5 календарних днів з 04 листопада по 10 листопада,

зимові – 14 календарних днів з 30 грудня по 12 січня,

весняні – 5 календарних днів з 24 березня по 30 березня.

У період канікул з дітьми проводиться фізкультурно-оздоровча і художньо-продуктивна діяльність.

З метою досягнення очікуваних результатів навчання (набуття компетентностей) у 2025/2026 навчальному році педагогами закладу будуть реалізовуватися різні форми освітнього процесу. В освітньому процесі закладу дошкільної освіти використовуватимуться такі основні форми організації дітей:

спеціально організована навчальна діяльність (заняття), ігри, самостійна діяльність дітей (художня, рухова, мовленнєва, ігрова, трудова, дослідницька та ін.), індивідуальна робота, спостереження, екскурсії, походи, свята та розваги, гуртки тощо. Вони можуть бути організовані фронтально, підгрупами, індивідуально залежно від віку дітей, педагогічної мети, матеріально-технічного забезпечення закладу, професійної майстерності педагога. Основною формою організованої освітньої діяльності дітей дошкільного віку залишаються заняття з різних розділів програми. У ЗДО №8 протягом року педагогами організовуються такі заняття: За способом організації: - групові - підгрупові (від 8 до 15 осіб) - індивідуально-підгрупові (від 4 до 8 дітей) - індивідуальні (від 1 до 4 осіб) За спрямованістю змісту: - предметне - інтегроване - комплексне

Тривалість занять становить:

- у групі раннього віку (3-й рік життя) – до 10 хвилин
- у молодшій групі (4-й рік життя) - не більше 15 хвилин;
- у середній групі (5-й рік життя) – 20 хвилин;
- у старшій групі (6-й, 7-й рік життя) – 25 хвилин.

Тривалість перерв між заняттями становить не менше 10 хвилин.

У освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти (редакція 2021 р.) за комплексними та парціальними програмами.

1.8. Орієнтовний тижневий розподіл організованої освітньої діяльності
Розподіл занять на тиждень на дитину у групах загального розвитку
на 2025-2026 навчальний рік

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	перша молодша (від 2 до 3 років)	друга молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	старша (від 5 до 6 років)
Ознайомлення із соціумом	1	1	1	1
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	1
Художньо-продуктивна діяльність (музична,	4	4	5	5

образотворча, театральна тощо)				
Сенсорний розвиток	1	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	2	2	2
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	9	9	10	10
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	-	-	-	5
Максимальна кількість занять на тиждень	9	9	10	15
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	1,3	1,3	1,4	2,1

У ЗДО складено та затверджено рішенням педагогічної ради від 01.09.2025 року протокол №1 розклад занять та інших видів діяльності дітей у ЗДО №8 на 2025/2026 н.р. (Додаток 1). Тривалість перерв між заняттями становить 5-10 хвилин. Заняття, які потребують підвищеної пізнавальної активності, проводяться переважно в першу половину дня та у дні з високою працездатністю (вівторок, середа). Прослідковується чергування їх із заняттями з музичного виховання та фізкультури. Для дітей з особливими освітніми потребами, що виховуються у ЗДО, складено окремі розклади занять, які включають у себе загальні заняття групи та корекційно-розвивальні заняття із спеціалістами.

1.9. Гурткова робота

Робота в гуртках за інтересами дітей ЗДО, є самостійною додатковою організаційною формою освітнього процесу. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість. Заняття в гуртках за інтересами переважно планується в другій половині дня, 1 раз на тиждень. Тривалість гурткової роботи – 15-25 хв.

залежно від віку дітей. День проведення гурткової роботи визначено у розкладі занять кожної вікової групи. В ЗДО у 2025-2026 н.р. будуть функціонувати такі гуртки:

1. Гурток «Ерудит» (керівник – Кириченко Т.Г. практичний психолог.)
2. Гурток національно-патріотичного спрямування на засадах педагогічної спадщини В.О.Сухомлинського «Стежка до квітучого саду» (керівник вихователь Гайдук Т.В.).

Розділ 2. Пріоритетні завдання закладу на навчальний рік.

2.1. Завдання роботи закладу на 2025-2026 н.р.

Виходячи з аналізу освітньої і методичної роботи у 2024-2025 навчальному році, враховуючи досягнення та проблеми педагогічний колектив визначає такі завдання на 2025 -2026 навчальний рік:

1. Забезпечити якісний інформаційно-методичний, управлінський, педагогічний, психологічний супровід освітньої діяльності, доступ до новітніх засобів та освітніх технологій, сучасних ІКТ для підвищення ефективності освітнього процесу в ЗДО.
2. Оптимізувати здоров'язбережувальне та ігрове середовище для формування і зміцнення здоров'я дошкільників, у тому числі дітей з ООП.
3. Підвищити рівень методичної підготовки педагогів щодо впровадження англійської мови в освітній процес закладу дошкільної освіти шляхом оволодіння сучасними підходами.
4. Провести самооцінювання діяльності закладу за напрямом «Фахова компетентність педагогічних працівників», оцінивши компоненти «Формування кадрового складу та підвищення кваліфікації педагогічних працівників» та «Забезпечення ефективності професійної діяльності ,сприяння професійному розвитку педагогічних працівників».

Оздоровчий період:

- 1.Сформувати оптимальні умови для збереження життя та зміцнення здоров'я вихованців в умовах воєнного стану, сприяючи розвитку їх життєвої компетентності через впровадження сучасних здоров'язбережувальних та здоров'яформувальних освітніх технологій.
2. Організувати належну підготовку навчально-методичної та матеріально-технічної бази закладу дошкільної освіти до початку 2025–2026 навчального року.

2.2. Інноваційна діяльність закладу

У 2025-2026 навчальному році педагогами закладу будуть впроваджуватися наступні інноваційні технології:

Група	Інноваційна технологія	Автор
-------	------------------------	-------

Всі педагоги закладу	Пізнаємо світ розумом і серцем» спадщина В.О.Сухомлинського (еколого-природничого спрямування) з метою виховання у дітей ціннісного ставлення до природи та праці.	В.О.Сухомлинський
Всі педагоги закладу	«Виховуємо казкою» спадщина В.О.Сухомлинського (художньо-естетичного спрямування) з метою вирішення складних питань мовленнєвого розвитку та виховання в цілому.	В.О.Сухомлинський
Середнього дошкільного віку №5	Технологія раннього читання М. Зайцева в групі з пріоритетним напрямком роботи гуманітарного спрямування “Мовленнєвий дивограй”, з метою розвитку мовлення, логічного мислення, раннього читання дошкільників.	М. Зайцев
Середнього дошкільного віку №5	Технологія навчання іноземної мови в групі з пріоритетним напрямком роботи гуманітарного спрямування “Мовленнєвий дивограй” з метою формування елементарної англомовної комунікативної компетентності дітей дошкільного віку.	Т.М. Шкваріна
Групи №1,2,4,7 (раннього віку)	« <u>Mr.Leader</u> » – це бренд, який пробуджує лідерські якості в дітях .Програма складається з інтегрованих занять, проєктної та театралізованої діяльності, а також з розвитку готовності до шкільного навчання. У заняттях використовуються дидактичні ігри, картки знань, плакати.	Володимир Воронов

Розділ 3. Програмно-методичне забезпечення освітньої діяльності

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання лист МОН від 2025 № «Перелік навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2025/2026 навчальному році».

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти та парціальними програмами. Зміст інваріантної складової забезпечується через чинні програми:

-Освітню програму для дітей від двох до семи років «Дитина» нова редакція 2020 року, рекомендованою Міністерством освіти і науки України (лист МОН України № 1/11 - 4960 від 23.07.2020 р.).

-Програму освіти дітей раннього та дошкільного віку «Освіта і піклування / Education & Care» / В.А. Воронов, К.В. Ковальчук, Н.В. Піканова, О.Д. Рейпольська, С.О. Сисоєва, К.Ю. Станкевич. – Київ: ФОП В.Б. Ференець, 2021. – 130 с.(група №4).

Варіативна складова освітньої програми для дітей від двох до семи років «ДИТИНА реалізується через:

- Програму «TIP-TOP ENGLISH»/
- Дитяче експериментування та винахідництво.

Парціальні програми:

1. «STREM-освіта, або стежина у Всесвіт» освітній напрям «Читання і письмо» або мандрівка до Країни Слів.-науковий керівник Крутій К.Л.(Лист ІМЗО від 14.07.2020р. №22.1,12-Г-274).
2. Парціальна програма для закладів дошкільної освіти « Лідер живе в кожному»(Лист ДПУ « Інституту модернізації змісту освіти МОН України» № 22.1/12-г271 від 18.05.2020р.

Освітня робота в інклюзивних групах здійснюється згідно з вимогами освітньої програми для дітей від 2 до 7 років «Дитина» та програми «Освіта і піклування».

У закладі створено середовище адаптоване до потреб дітей з особливими освітніми потребами. В ЗДО п'ять дітей з особливими освітніми потребами (ООП) за рекомендаціями інклюзивно-ресурсного центру (ІРЦ). Освітній процес з цією категорією дітей відбувається за індивідуальними програмами розвитку (ІПР) та адаптується до можливостей дітей (за необхідністю).

Розділ 4. Інструменти забезпечення якості освіти

4.1. Кадрове забезпечення

Освітній процес у 2025-2026 навчальному році забезпечуватимуть 20 педагогів: 1 – директор, 1 - вихователь-методист, 1 – керівник музичний, 1 -

практичний психолог, 1 – інструктор з фізкультури,, 2- асистента вихователя, 12– вихователів.Список педагогічних працівників (Додаток 2).

4.2. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності

Матеріально-технічна база закладу включає будівлі, споруди, комунікації, обладнання, інші матеріальні цінності. Майно належить закладу на правах оперативного управління відповідно до чинного законодавства, рішення про заснування і Статуту закладу. Освітнє середовище закладу наповнене відповідно до «Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти», затвердженого наказом МОН від 19.12.2017 р. № 1633, відповідає вимогам Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів». Безпечність умов у закладі створено відповідно до вимог листа МОН України від 14.02.2019 р. № 1/11-1491 «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти». Відповідно до вимог ДСНС заклад має облаштоване найпростіше укриття, розраховане на 60 чоловік.

На території закладу розташовані 1 будівля, 8 ігрових та 1 спортивний майданчик; куточки саду, лісу, городу, господарчі будівлі (сарай та погріб). Заклад має 1 музичний зал, 1 спортивний зал, групові приміщення, роздягальні, спальні, туалетні приміщення, харчоблок, пральню, кабінет директора, практичного психолога, медичний, методичний кабінети, кабінет психолога, кабінет завідувача господарством. Вікові групи оснащені твердим та м'яким інвентарем, меблями згідно росту дітей, ігровим та дидактичним обладнанням. У кожній віковій групі облаштовані осередки, що спонукають дошкільників до гри та навчання. Всі вони є безпечними для дітей, доступними та наповненими відповідно вимог програми «Дитина» та програми «Освіта та піклування» . В закладіє інтернет- Wi-Fi.

4.3. Предметно-просторове середовище закладу.

Створюючи розвивальний простір у дошкільному закладі, дотримуємось вимогам Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів» та Наказу МОН від 19.12.2017 № 1633 «Про затвердження примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти» та сприяє вільному розвитку творчої особистості дитини. Дітям доступні всі функціональні елементи простору закладу, що спонукає їх до активної предметно-практичної діяльності, прояву творчості, креативності. В групових кімнатах простір поділено на окремі осередки:

- природознавчий;

- дитячого експериментування;

- ігрової діяльності;
- читацький;
- образотворчої діяльності;
- музичний;
- виховуємо казкою(за спадщиною В.О.Сухомлинського).;
- народознавства, галерея духовності;
- розвивального навчання;
- спортивний;
- трудової діяльності;
- відпочинку та усамітнення;
- співпраці з батьками.

Всі локації пов'язані між собою. Наповнення осередків перед початком навчального року змінюються згідно з віковими особливостями дітей конкретної групи. Для кожного вікового періоду предметно-ігрове середовище особливе. Облаштування розвивального середовища для дітей раннього віку в дошкільному закладі починається з роздягальні. Усі значущі для дітей фрагменти інтер'єру групової кімнати розміщуються на рівні зросту малят, щоб вони могли їх краще роздивитися і їм було легше діставати все, що може знадобитися для виконання тих чи інших дій. В профільній групі №5 застосовується різний матеріал, який сприяє оволодінню читанням (кубики, таблиці Зайцева).

Розділ 5. Внутрішня система оцінювання якості освітньої діяльності.

У ЗДО №8 протягом року проводиться планомірне та систематичне вивчення стану організації життєдіяльності дітей з метою забезпечення якості освітнього процесу і надання кожному педагогу конкретної допомоги, удосконалення освітнього процесу в усіх вікових групах. Цієї мети досягаємо завдяки: - вивчення стану освітнього процесу та оцінюванню його результатів, виробленню рекомендацій щодо розвитку й саморозвитку особистості педагога, дитини на основі їхніх природних задатків; - виявленню факторів та умов, що позитивно й негативно впливають на освітній процес в ЗДО; - виявленню і подальшому узагальненню передового перспективного досвіду. - проведенню самооцінювання освітніх та управлінських процесів діяльності закладу за напрямками ВСЗЯО. Порядок вивчення якості проведення освітньої роботи з дітьми:

1. Внутрішня система оцінювання якості освітньої діяльності на 2025/2026 н.р.
2. Підготовка до тематичного (комплексного, підсумкового) вивчення діяльності педагогів.

3. Вивчення освітнього процесу (робота з дітьми та взаємодія з батьками).
4. Організація самоаналізу педагогами власної професійної діяльності.
5. Вивчення документації, навчально-методичного забезпечення, організації розвивального середовища.
6. Аналізування зібраної інформації та оцінювання діяльності педагогів.
7. Оформлення результатів вивчення діяльності педагогів.
8. Визначення форми відображення результатів вивчення: до відома; до наказу; до засідання педагогічної ради.
9. Підготовка до виступу на засіданні педагогічної ради щодо вивчення діяльності педагогів.

Форма проведення	Тема та зміст заходу	Термін проведення	Відповідальний	Примітка
Самооцінювання за напрямом: « фахова компетентність педагогічних працівників»	Самооцінювання за напрямом: « фахова компетентність педагогічних працівників»	протягом 2025-2026на вчального року	Голова робочої групи: І.В Волошина.	
Узагальнення результатів	Узагальнення результатів самооцінювання	травень	директор, вихователь-методист	

Розділ 6. Основні показники реалізації освітньої діяльності.

Ключові компетентності під час здобуття дошкільної освіти формуються за різними освітніми напрямами, спрямованими на розвиток особистості дитини. Освітні напрями визначають зміст роботи закладу дошкільної освіти через організацію педагогом базових (основних) видів діяльності, які забезпечують досвід дитини та реалізуються як особистісне надбання дитини (результат розвитку) за підтримки батьків в умовах родинного виховання. Набуття дитиною особистого досвіду в різних видах діяльності – це ключовий шлях становлення компетентностей

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Особистість дитини»

Рухова компетентність — це здатність дитини до самостійного застосування життєво необхідних рухових умінь та навичок, фізичних якостей, рухового досвіду в різних життєвих ситуаціях.

Результатом сформованої компетентності є задоволення природної потреби у руховій активності, що забезпечує оптимальний рівень фізичної працездатності, засвоєння та використання елементарних знань у галузі фізичної культури,

сформованість умінь і навичок для вирішення рухових завдань у різних життєвих ситуаціях.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес та потребу у фізичному вдосконаленні, емоційно реагує на власні досягнення у руховій сфері (пластичність, впевненість, виразність та естетика рухів).

Демонструє стійку позитивну мотивацію до активної рухової діяльності, цінує чесність, товариську, підтримку в командних спортивних іграх, виявляє спритність, вміння боротися, вигравати і програвати.

Виявляє позитивне ставлення до загартовувальних та гігієнічних процедур.

Сформованість знань: знає назви основних рухів, предметів та спортивних знарядь, усвідомлює роль фізичних вправ у розвитку та зміцненні організму.

Здатна до пізнання основ фізичного розвитку.

Знає та свідомо дотримується правил у рухливих, спортивних іграх та вправах (зокрема з елементами змагання). Знає про індивідуальний принцип користування гігієнічними засобами.

Навички: має сформовані життєво необхідні рухові уміння та навички, розвинені фізичні якості, достатній руховий досвід, який дозволяє застосовувати адекватні фізичні зусилля відповідно до ситуації. Володіє власним тілом, свідомо реагує на елементарні потреби організму, витримує відповідно до віку фізичне навантаження. Виявляє вольові зусилля у руховій діяльності, координує рухи, уміє орієнтуватися в просторі. Здатна самостійно застосовувати руховий досвід у повсякденному житті, оцінює і регулює можливості власного тіла. Володіє основними рухами (ходьба, біг, стрибки, лазіння, метання).

Виконує з різних вихідних положень вправи на предметах, з предметами та без них.

Володіє елементарними навичками загартування та особистої гігієни. Прагне бути охайною. Самостійно виконує основні гігієнічні процедури. Без нагадування дорослого користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду за тілом.

Намагається контролювати власну поставу; усвідомлює вплив постави на здоров'я, естетику рухів; виконує комплекс вправ для запобігання порушенням постави та плоскостопості.

Здоров'язбережувальна компетентність — це здатність дитини до застосування навичок здоров'язбережувальної поведінки відповідно до наявної життєвої ситуації; дотримання основ здорового способу життя, збереження та зміцнення здоров'я у повсякденній життєдіяльності.

Результатом розвитку цієї компетентності є потреба в опануванні способами збереження та зміцнення власного здоров'я, сукупність елементарних знань про людину та її здоров'я, здоровий спосіб життя; стійка мотивація еколого-валеологічної спрямованості щодо пізнання себе та довкілля, яка спонукає до використання навичок здоров'язбережувальної поведінки.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє потребу в засвоєнні способів збереження власного здоров'я, орієнтованих на самопізнання та реалізацію особистої активності в житті. З повагою ставиться до людей, незалежно від їхньої статі, віку та стану здоров'я. Виявляє позитивне ставлення до національних та сімейних здоров'язбережувальних традицій, активних форм діяльності та відпочинку, культури харчування та загартовування.

Сформованість знань: усвідомлює цінність здоров'я, його значення для повноцінної життєдіяльності. Володіє уявленнями про основні чинники збереження здоров'я — рухова діяльність, правильне харчування, дотримання питного режиму, безпечна поведінка, догляд за тілом. Орієнтується в основних показниках власного здоров'я (гарне самопочуття, відсутність больових відчуттів) та здоров'я людей, які її оточують. Знає про існування різних захворювань, орієнтується в елементарних видах допомоги людині, яка хворіє. Здатна встановлювати елементарну залежність між здоровим розвитком людського тіла та повноцінним харчуванням. Називає основні групи продуктів харчування, відрізняє корисну їжу від шкідливої. Оперує назвами основних корисних напоїв, знає про їхню роль для розвитку організму. Розуміє виняткове значення питної води для здоров'я, орієнтується в ознаках спраги й голоду.

Має цілісне уявлення про будову людського тіла. Визначає і правильно називає елементарні функціональні можливості людського організму. Орієнтується у призначенні та дотримується правил дбайливого ставлення до органів чуттів.

Усвідомлює, що людина народжується, проходить різні етапи життєвого шляху — дитинство, юність, зрілість, старість. Має елементарне уявлення про статеву належність, орієнтується в ознаках своєї статевої належності.

Диференціює поняття «безпечне» і «небезпечне», усвідомлює важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей). Знає правила поведінки з незнайомими людьми, орієнтується у правилах поводження з незнайомими предметами та речовинами; пожежної та електробезпеки; користуванні транспортом; в основних знаках дорожнього руху тощо. Знає правила безпечного перебування вдома, у закладі дошкільної освіти, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, спортивному майданчиках. Усвідомлює, до кого можна звернутись за допомогою в різних ситуаціях.

Навички: дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Повідомляє дорослому про погане самопочуття, під його керівництвом виконує необхідні лікувально-профілактичні процедури. Уміє оцінювати поведінку власну та інших людей щодо дотримання здорового способу життя. Бере участь в оздоровчих та фізкультурно-розвивальних заходах. Дитина демонструє здатність скористатися номером телефону основної служби допомоги (пожежна, медична, поліція). Володіє навичками безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків, інших дітей або дорослих.

Особистісна компетентність. Освітній потенціал компетентності реалізується у творчій активності дитини у всіх специфічно дитячих видах діяльності

(ігровій, пізнавальній, образотворчій). Виявляється в особистісних якостях дитини — від елементарних уявлень та позитивного ставлення дитини до свого внутрішнього світу (думок, почуттів, мрій, бажань, мотивів, планів, ідеалів, цілей, прагнень) до становлення основ її світогляду і розвиненості її свідомості (пізнавальної активності, емоційної сприйнятливості, позитивної налаштованості дій, думок, оптимістичними переживаннями, реалістичними намірами). Особистісну компетентність характеризує сформованість самосвідомості: ідентифікації себе зі своїм «Я», позитивної самооцінки, домагання визнання іншими її чеснот, уміння співвідносити «хочу» (мотиви, наміри), «можу» (знання, вміння навички), «буду» (регуляція поведінки та діяльності), здатність уявляти себе в минулому, теперішньому, майбутньому часі; орієнтування у своїх основних правах і обов'язках. Результатом сформованої компетентності є:

Емоційно-ціннісне ставлення: приймає своє ім'я, демонструє інтерес, приналежність і повагу до своєї родини, її традицій і звичаїв. Виявляє інтерес до свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, мрії, ставлення). Орієнтується в основних емоціях і почуттях, усвідомлює, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення. Має позитивну самооцінку та розуміє свою соціальну відповідальність у партнерських стосунках із однолітками. Виявляє переважно оптимістичне світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього.

Сформованість знань: має позитивне уявлення про себе (Я — хороша / хороший), оперує займенником «Я», вирізняє себе з-поміж інших, орієнтується у своїх чеснотах і вадах, знає та усвідомлює свої права, права інших, обов'язки, статеву, родинну, соціальну приналежність та саму себе в часі, просторі тощо. Розуміє своє місце в системі людської життєдіяльності — у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, у різних видах діяльності. Правильно називає основні ознаки різних вікових періодів (дитинство, юність, зрілість, старість). Диференціює добро і зло, здатна управляти собою, власною поведінкою в різних життєвих ситуаціях, оперуючи усвідомленими ціннісними орієнтаціями, позитивними мотивами.

Навички: характеризує себе як він / вона, а в майбутньому чоловік / жінка. Прагне досягати поставленої мети особистої діяльності. Має навички обходитися своїми силами, самостійно в знайомих ситуаціях. За необхідності вміє звертатися по допомогу. Здатна встановлювати причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя, своїми переживаннями.

Адекватно реагує на різні життєві ситуації, управляє собою, намагаючись стримувати негативні емоції, співвідносить характер емоційної поведінки з її наслідками для інших. Передбачає результати своєї діяльності, знає їхнє значення для себе і тих, хто поряд, усвідомлює свою відповідальність за вчинене. Виявляє самоповагу (Я — хороша / хороший), повагу до інших (інші також хороші), власну гідність.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Предметно-практична, технологічна компетентність — здатність дитини реалізовувати творчі задуми з перетворення об'єктів довкілля з використанням різних матеріалів, що спираються на обізнаність із засобами та предметно-практичними діями, з допомогою дорослого чи самостійно у процесі виконання конструктивних, технічно-творчих завдань, завдань з моделювання. Результатом сформованої предметно-практичної, технологічної компетентностей є творче самовираження через сформовані предметно-практичні та технологічні дії в самостійній і спільній з однолітками діяльності.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес і бажання до відтворення різних об'єктів навколишнього світу різними способами (конструювання, моделювання), засобами (різні види конструкторів), природним і штучним матеріалом та інструментами; емоційно реагує, переживає почуття радісного задоволення від процесу та результату власної і колективної предметно-практичної діяльності; надає перевагу у виборі цікавих, конструктивних, предметно-практичних завдань, які передбачають участь у суспільно значущій діяльності спільно з дорослими та іншими дітьми; виявляє інтерес і повагу до професій, демонструє позитивне емоційно-ціннісне ставлення до людської праці та професійної діяльності дорослих.

Сформованість знань: виявляє обізнаність з предметами та їхніми властивостями, зокрема з матеріалами, з яких виготовляють речі (пластик, папір, метал, тканина, гума, глина тощо); має уявлення про виготовлення предметів довкілля (елементарні способи їх обробки: пошив, вирізання, видування тощо); знає та виконує правила техніки безпеки і роботи з інструментами. Розуміє важливість раціонального використання матеріалів, обережного ставлення до продуктів праці.

Навички: володіє видами предметно-практичної діяльності: конструювання (з будівельного матеріалу, з паперу (оригамі, паперопластика), з природного матеріалу, з деталей конструкторів тощо), наочне моделювання (конструкцій, моделей, наприклад, часу: ранок-день-вечір-ніч, рік року: зима-весна-літо-осінь тощо), проєктування, технічної творчості (створення конструкцій, споруд, технічних елементів). Вміє визначати мету, прогнозувати кінцевий результат, планувати послідовність дій, узгоджувати власні дії з діями партнерів.

Демонструє сформованість умінь розглядати конструкції, виокремлювати їхні основні складові, співвідносити за розмірами, формами, розташуванням, аналізувати та оцінювати результат своєї роботи та роботи однолітків, вносити корективи, виправляти помилки. Турботливо ставиться до рукотворних виробів. Вміє використовувати зразки та намагається додати самостійні знахідки та рішення у створенні виробів, проявляє фантазію, винахідливість, імпровізує, використовуючи наявні ресурси, альтернативно застосовує предмети та

матеріали, зважаючи на їхні властивості, генерує ідеї та заохочує товаришів бажанням їх реалізувати, прагне довести розпочату справу до логічного завершення.

Виокремлює потрібну інформацію про об'єкти довкілля з малюнку, плану, моделі, схеми, порівнює різні моделі одного й того ж самого об'єкта. Долучається до рукоділля (handmade) з різними матеріалами з метою удосконалення навколишнього життєвого простору.

Сенсорно-пізнавальна, логіко-математична, дослідницька компетентність — це здатність дитини використовувати власну сенсорну систему в процесі логіко-математичної і дослідницької діяльності.

Результатом є наявність пізнавальної мотивації, базису логіко-математичних, дослідницьких знань, набутих дитиною умінь і навичок (аналізу, порівняння, узагальнення, здійснення самоконтролю), пізнавальний досвід, що накопичується і використовується в різних видах дитячої діяльності.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до цікавих конструктивних завдань, пов'язаних із інтелектуальним напруженням; мотивована на дослідження об'єктів і явищ, пізнання нового; виявляє стійкий інтерес до дослідницького пошуку як у спеціально створених проблемних ситуаціях, так і у вільній діяльності; демонструє позитивне емоційно-ціннісне ставлення до математики, математичного матеріалу; виявляє внутрішню пізнавальну потребу виконувати логіко-математичні, дослідницькі завдання, демонструє інтерес до самостійного розв'язання цих завдань; відчуває задоволення від інтелектуальних труднощів, докладає вольових зусиль для їх подолання.

Сформованість знань: має уявлення про основні математичні поняття «число», «величина», «форма», «простір», «час», «колір»; демонструє володіння знаннями і способами діяльності, які дають змогу розв'язувати пізнавальні суперечності; виявляє сформованість логіко-математичних уявлень у предметно-практичній і дослідницькій діяльності; знає і правильно називає еталони площинних та об'ємних геометричних форм, просторові напрями, одиниці вимірювання часу, параметри величини, усвідомлює зв'язки між кількісними, порядковими числівниками, просторовими, часовими поняттями; знає і свідомо використовує термінологію елементарної математики у власному мовленні; знає і розуміє елементарні правила безпеки під час проведення простих фізичних експериментів.

Навички: встановлює залежності між числами натурального ряду, величинами, просторовими ознаками; володіє основними одиницями вимірювання часу, величини. Здатна спрямовувати сенсорні процеси відчуття, сприйняття, увагу на пізнання об'єктів довкілля; диференціювати сенсорні еталони за ознаками форми, величини, кольору, просторового розташування; здатна за допомогою власної сенсорної системи досліджувати предмети й об'єкти дійсного світу, виявляти в них спільне і відмінне; використовувати різні способи обстеження, раціональні прийоми порівняння, набуті у процесі взаємодії з дорослими і

однолітками; доцільно, усвідомлено використовувати елементарні математичні знання в знайомих та нових пізнавальних ситуаціях; знаходити різні варіанти розв'язання логіко-математичних завдань; аналізувати, узагальнювати, класифікувати, групувати предмети, об'єкти за ознаками форми, величини, кількості, кольору, здійснювати серіацію, елементарне кодування властивостей та якостей предметів, об'єктів за допомогою символічних позначень; робити висновки та узагальнення, самостійно виправляти помилки, оцінювати результати власної роботи, наполегливо досягати кінцевої мети у розв'язанні логіко-математичних, пошуково-дослідницьких завдань.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Дитина в природному довкіллі»

Природничо-екологічна компетентність — це здатність дитини до доцільної поведінки в різних життєвих ситуаціях, що ґрунтується на емоційно-ціннісному ставленні до природи, знаннях її законів та формується у просторі пізнавальної, дослідницької, трудової, ігрової діяльності.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до пізнання природи рідного краю, близького оточення, своєї держави України, цікавиться об'єктами і явищами планети Земля і видимих об'єктів Космосу. Емоційно реагує на природне довкілля; демонструє повагу до різних форм життя; позитивно реагує на ситуації взаємодії з різними об'єктами природи.

Виявляє інтерес і готовність до діяльності, що забезпечує пізнання природи і формування навичок доцільної поведінки.

Сформованість знань: має загальні уявлення про природу планети Земля і Всесвіту; розуміє, що Земля є частиною Космосу, а всі його об'єкти (зорі, планети, комети, метеорити тощо) знаходяться дуже далеко; володіє елементарними уявленнями про дослідження Космосу людиною; знає, що на планеті Земля є неживі і живі об'єкти природи; усвідомлює зв'язки між рослинами і тваринами, їхні функції в природі; встановлює залежність об'єктів природи від екологічних факторів; розуміє особливості та умови розвитку рослин (фази розвитку, екологічні фактори, поживність ґрунту, догляд), існування тварин (стадії розвитку, залежність від середовища існування, реакції на сезонні зміни; усвідомлює поділ рослин і тварин на групи; знає, що є дикорослі і культурні рослини; дикі, свійські тварини; знає правила поведінки з ними; володіє знаннями про основні властивості неживих об'єктів природи (повітря, вода, пісок, глина, каміння), які може виявляти під час елементарних дослідів; усвідомлює значення назв-характеристик окремих властивостей об'єктів та фізичних явищ навколишнього світу (твердість, м'якість, сипучість, в'язкість, плавучість, розчинність; швидкість, напрямки тощо); володіє назвами штучних матеріалів, виготовлених людиною із природної сировини (метал, гума, тканина, пластик, папір тощо); знає ознаки пір року і явищ природи.

Усвідомлює, що життя людини неможливе без природи; обізнана з позитивним і негативним впливом людини на природне довкілля, проблемами довкілля, насамперед змінами клімату, і необхідністю заощаджувати енергію, воду, сортувати сміття тощо у повсякденному житті і має первинні навички такої поведінки; свідомо використовує знання про природу в різних видах діяльності та життєвих ситуаціях; орієнтується в діяльності людини, спрямованій на збереження, відтворення й охорону природи.

Навички: дитина виявляє здатність спостерігати за природними об'єктами та явищами планети Земля та видимими об'єктами Космосу; спроможна класифікувати та групувати природні об'єкти рослинного й тваринного світу за характерними ознаками; здатна самостійно чи з незначною допомогою дорослого проводити нескладні дослід з пізнання властивостей об'єктів природи, спостерігати за явищами природи та помічати зміни у стані природи й погоди, оцінювати метеорологічні явища (температура повітря, вітер, опади тощо); здатна до адекватної поведінки на основі оцінки природних явищ та стану погоди.

Здатна з допомогою дорослого вирощувати рослини, доглядати за домашніми улюбленцями та піклуватись про них; демонструє дотримання правил природодопільної поведінки, навички бережливого ставлення до ресурсів; відгукується на пропозиції дорослого зберігати й покращувати природне довкілля чи надавати допомогу живим об'єктам природи.

Навички, орієнтовані на сталий розвиток, виявляються у сформованості в дітей початкових уявлень про сталі дії і поведінку, усвідомленні необхідності збереження ресурсів планети й особистої причетності до цього; розвиненості ефективних звичок соціальної поведінки, економного споживання ресурсів та збереження природи.

Емоційно-ціннісне ставлення: дитина мотивована на цінності сталого розвитку (дружні стосунки між людьми, раціональне використання природних ресурсів тощо). Виявляє небайдужість до природоохоронної діяльності дорослих, бажання брати участь у проведенні заходів, спрямованих на підтримку цінностей сталого розвитку. Виявляє дружнє ставлення до близьких і знайомих, що проявляється у дотриманні мовленнєвого етикету, наданні допомоги тим, хто її потребує, тощо.

Сформованість знань: має початкові уявлення про дії та поведінку, орієнтовані на сталий розвиток, в екологічній, економічній та соціальній сферах повсякденного життя; знає про необхідність зменшення марних витрат сировини й кількості відходів. Знає і називає різні формули звернення, вітання, подяки і вміє обирати одну з них у залежності від ситуації спілкування. Співвідносить жести з добрими словами.

Навички: може пояснити на елементарному рівні необхідність сталого способу власного життя, свідомо обирає дії, спрямовані на зміцнення власного здоров'я, виявляє відчуття особистої причетності до збереження ресурсів планети і

власної країни. Здатна пояснити, чому потрібно економно витрачати воду, папір, електроенергію, як це пов'язано зі збереженням лісових, водних запасів планети, клімату; демонструє навички розумного споживання енергії, паперу та води. Здатна не лише усвідомлювати важливість правил у суспільному житті, смисл конкретного правила, а й уміти пояснити іншому, чому варто вчиняти так, а не інакше. Володіє і доречно вживає слова із широкої палітри мовних формул, необхідних для обслуговування різних ситуацій (вітальні слова, слова-звертання, прохання чи пропозиція допомоги, дякування, вибачення тощо); виявляє доброзичливе ставлення до людей, які її оточують, намагається підтримувати дружні стосунки з дітьми.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Гра дитини»

Ігрова компетентність це — здатність дитини до вільної, емоційно насиченої, спонтанної активності з власної ініціативи, в якій реалізується можливість застосування наявних і освоєння нових знань та особистісного розвитку через прагнення дитини до участі в житті дорослих шляхом реалізації інтересів в ігрових та рольових діях в узагальненій формі.

Ігровий процес як зона найближчого розвитку дитини вимагає збагаченого ігрового середовища і педагогічного супроводу дорослих і тому класифікація ігор відображає ступінь активності та свободи дитини в організації ігрової діяльності.

Перша група ігор: самодіяльні вільні ігри (ігри-експериментування, сюжетно-відображувальні, сюжетно-рольові, режисерські, театралізовані).

Друга група: ігри, що організовані за ініціативою дорослих з метою навчання (сюжетно-дидактичні, дидактичні (словесні, з іграшками, настільно-друковані), рухливі, конструктивно-будівельні) та з метою організації дозвілля (інтелектуальні, карнавальні, обрядові, драматизації, хороводи, ігри-естафети).

Гра відіграє ключову роль у житті дитини дошкільного віку, і необхідно визнати самоцінність вільної гри дитини в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє стійкий інтерес та захоплення ігровою діяльністю, зацікавленість до реальних та уявлених ігрових подій, ігрового перевтілення та створення ігрових задумів, ситуацій, сюжетів та ігрових ролей. Мотивована на цінності групової солідарності у грі (людяність, відповідальність, справедливість, самовладання, дружність, позитивне спілкування, терпимість). Відповідально ставиться до вибору та виконання ігрової ролі; відтворює свої життєві враження у рольовій грі, використовуючи виразні засоби; виявляє повагу до думки іншого, емоційно реагує на зміни у правилах гри, демонструє інтерес до ігор інших дітей.

Сформованість знань: має уявлення про різні види ігрової діяльності, види та назви ігор, у які можна пограти; знає дії у творчих іграх та в іграх з правилами;

вміє залучати та приймати партнерів до спільної гри; обирає безпечне місце та атрибути для гри; знає зміст сюжетно-рольових, конструкторсько-будівельних, дидактичних, словесних, настільно-друкованих, рухливих зі співом і діалогом, режисерських, театралізованих, українських народних іграх; демонструє сформованість рольових способів поведінки; свідомо використовує норми та етикет спілкування в іграх; розуміє, як використовувати предметно-ігрове середовище для гри; знає ігри та іграшки в садочку та вдома, використовує їх у самостійних іграх; втілює свої життєві враження; встановлює причини та наслідки вдалої та невдалої гри; усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності.

Навички: ініціює організацію ігор з іншими дітьми за власним вибором. Самостійно обирає тему для гри, моделює явища реального життя, розвиває сюжет на основі досвіду та знань, прикладах дорослих, з літературних творів і казок, дотримується правил рольової взаємодії (узгодження, рівності, управління тощо). Разом з іншими дітьми облаштовує ігрове середовище та самостійно чи з незначною допомогою розподіляє ролі. Дотримується правил гри до її закінчення та стежить, щоб усі учасники їх виконували.

Уміє підпорядковувати власні дії ігровим задумам, приймати пропозиції інших дітей та узгоджувати їх з усіма учасниками ігрового процесу, використовувати в іграх різні іграшки відповідно до її змісту або предмети-замінники; конструювати ігрове поле за допомогою різних предметів та матеріалів згідно з темою.

Уміє налагоджувати партнерські стосунки завдяки діалогічному спілкуванню на основі ігрового задуму, рольової взаємодії або особистих уподобань, проявляє товариську, толерантність, зважає на думку інших, стримує агресивні прояви, конструктивно розв'язує конфлікти, радіє спільному успіху, дотримується норм та етикету спілкування, висловлює у делікатній формі своє непогодження з пропозиціями ровесника, його діями із розподілу ролей, іграшок, обов'язків.

Для реалізації ролі широко використовує різні засоби виразності (емоційно-виразні рухи, міміка, пантоміміка, тембр голосу, рольове мовлення), ділиться з дорослими та однолітками враженнями після гри.

Адекватно оцінює результати власних дій та дій товаришів по команді, виявляє взаємну прихильність, надає перевагу грі як провідній діяльності; використовує власний досвід для створення ігор; здатна гратися сама та з однолітками, виявляє вміння залучити до гри партнерів; намагається творчо розвивати сюжет або придумувати ігри.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Дитина в соціумі»

Соціально-громадянська компетентність — це здатність до прояву особистісних якостей, соціальних почуттів, любові до Батьківщини; готовність

до посильної участі в соціальних подіях, що відбуваються у дитячих осередках, громаді, суспільстві та спрямовані на покращення спільного життя.

Результат сформованості соціально-громадянської компетентності засвідчує ціннісне ставлення дитини до себе, своїх прав і прав інших, наявність уявлень про правила і способи міжособистісної взаємодії з членами сім'ї, родини, іншими людьми та вмінь дотримуватись цих правил в соціально-громадянському просторі, а також ціннісне ставлення та повагу до культурних надбань українського народу, представників різних національностей і культур.

Емоційно-ціннісне ставлення: демонструє інтерес до загальнолюдських цінностей (здоров'я, сім'я, повага і любов до батьків, роду, держави, Батьківщини, дружба, мир, доброта тощо), громадянських цінностей (обов'язки перед іншими людьми, повага прав, честі та гідності інших людей), цінностей спілкування, діяльності. Проявляє особистісні якості (самотійність, відповідальність, працелюбність, лідерство, людяність, спостережливість, справедливість, ініціативність, активність, креативність та інші) у взаємодії з іншими людьми. Виявляє зацікавленість до спілкування із знайомими дорослими, однолітками, молодшими та старшими за себе дітьми; проявляє обачливість до незнайомих людей. Демонструє інтерес до національних культурних цінностей свого народу та інших культур. Виявляє зацікавленість культурою українського народу, його історичним минулим, мовою, звичаями, традиціями. Емоційно реагує на власну участь та участь інших у різних видах діяльності: вміє співпереживати та співчувати, оптимістично ставитися до труднощів та визначати шляхи їх подолання. Виявляє почуття власної гідності як представника українського народу та громадянина; демонструє дружнє та неупереджене ставлення до дітей з особливими освітніми потребами. Демонструє відповідальність за свої вчинки.

Сформованість знань: має уявлення про місце кожної людини в соціальному середовищі; уявлення про себе як члена громади, суспільства; уявлення про свою сім'ю, родину, рід, рідну домівку, заклад дошкільної освіти, Батьківщину; знає і розповідає про державні та національні символи України, звичаї, традиції сім'ї та українського народу. Усвідомлює свою роль (у сім'ї, групі однолітків, місцевій громаді). Знає, що прізвище вказує на належність дитини до свого роду, родини, а ім'я — на її індивідуальність та неповторність, знає про окремі традиції і звичаї попередніх поколінь. Усвідомлює необхідність дотримання соціальних норм моралі й виявляє повагу до прав і свобод людини. Розуміє переваги розв'язання конфліктів, суперечок мирним шляхом. Демонструє відкритість до спілкування та взаємодії з представниками різних національностей і культур.

Навички: ідентифікує себе та діє відповідно до соціальної ролі: донька / син, брат / сестра, онука / онук, друг / подруга тощо; демонструє елементарні навички емоційної саморегуляції, виражає почуття за допомогою слів, міміки,

жестів; пояснює причину своїх емоцій, усвідомлює те, що інші люди переживають різні емоційні стани, їм буває радісно, боляче, образливо тощо. Звертається по допомогу до однолітків та знайомих та/або надає їй, вміє отримувати задоволення від надання допомоги іншим. Дотримується соціальних правил та норм поведінки, домовленостей у щоденній життєдіяльності; бере участь у визначенні та прийнятті правил співжиття в родині, групі закладу дошкільної освіти, колі друзів. Уміє порозумітися, домовитись з іншими в конфліктних ситуаціях, вживає у спілкуванні з дорослими й однолітками ввічливі слова. Пропонує ідеї для гри, долучається до різних видів діяльності, бере участь у прийнятті рішень щодо особистих питань та життя колективу. На рівні можливостей дошкільного віку визнає цінності демократії (готовність брати на себе відповідальність, вміння висловлювати власну думку та приймати думку іншого, вміння розв'язувати конфлікти шляхом діалогу; вміння слухати й спостерігати).

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Мовлення дитини»

Мовленнєва компетентність — здатність дитини продукувати свої звернення, думки, враження тощо в будь-яких формах мовленнєвого висловлювання за допомогою вербальних і невербальних засобів. Мовленнєва компетентність об'єднує фонетичний, лексичний, граматичний, діалогічний, монологічний складники та засвідчує їх взаємозалежність і взаємозумовленість.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє любов до рідної мови, повагу до державної мови, мов представників національних меншин України, мов міжнародного спілкування. Незалежно від національної належності дитина, як громадянин України, виявляє інтерес та позитивне ставлення до української мови як державної, прагнення до вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими українською мовою. Виявляє інтерес до оволодіння надбаннями української культури в її етнічному різноманітті, а також відповідними до віку зразками світової культури. Отримує задоволення від відчуття краси української мови. Коректно виявляє власне емоційне ставлення до предмета розмови і співрозмовника та корегує його залежно від ситуації спілкування.

Сформованість знань: розуміє, що в Україні українська мова є державною; усвідомлює звуковий склад рідної мови, спираючись на розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання. Має збалансований запас слів із різних освітніх напрямів, що дає змогу добирати найбільш точні слова відповідно до ситуації мовлення; знає і називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події. У словнику наявні слова всіх частин мови, різного типу творення, слова різної складності, синоніми, антоніми, епітети, метафори, багатозначні слова; фразеологічні звороти; знає прислів'я, і приказки, утішки, загадки, скоромовки, форми звертання до дорослих і дітей. Має елементарні

знання норм культури мовлення (привітання, прохання, вибачення, подяка, комплімент тощо).

Навички: ефективно спілкується рідною мовою, свідомо намагається говорити виразно і правильно, чітко промовляючи звуки і слова відповідно до орфоепічних норм української мови; регулює дихання і темп у процесі мовлення; володіє силою, висотою, тембром голосу, володіє вербальними і невербальними засобами виразності. Виявляє навички звукового аналізу простих слів. Вживає всі частини мови, граматичні категорії, різні за складністю типи речень; володіє елементарними навичками корекції та самокорекції мовлення; узгоджує слова у словосполученнях і реченнях згідно з мовними нормами (рід, число, відмінок, дієвідміна, клична форма тощо). Ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника і звертається із запитаннями, орієнтується в ситуації спілкування, вживає відповідні мовні і немовні засоби для вирішення комунікативних завдань; дотримується правил мовленнєвої поведінки та мовленнєвого етикету. Складає різні види розповідей: описові, сюжетні, творчі (розповіді-повідомлення, роздуми, пояснення, етюди), переказує художні тексти, складає за планом вихователя і самостійно казки і різні види творчих розповідей; розповідає про події із власного життя, за змістом картини, художніх творів, на запропоновану тему, за ігровою та уявленою ситуаціями, за результатами спостережень та власної діяльності; самостійно розповідає знайомі казки, переказує зміст художніх творів, користується пояснювальним мовленням (пояснити хід наступної гри, майбутній сюжет малюнка, аплікації, виробу); планує, пояснює і регулює свої дії; імпровізує, розмірковує про предмети, явища, події, друзів; робить елементарні узагальнення, висновки; висловлює зв'язні самостійні оцінні судження стосовно різних явищ, подій, поведінки людей, героїв художніх творів. Виявляє здатність до словесної творчості у різних видах мовленнєвої діяльності.

Комунікативна компетентність — здатність дитини до спілкування з однолітками і дорослими у різних формах конструктивної взаємодії; здатність підтримувати партнерські стосунки, заявляти про свої наміри і бажання, узгоджувати свої інтереси з іншими, домовлятися, за потреби аргументовано відстоювати свою позицію.

Емоційно-ціннісне ставлення: виявляє інтерес до активного спілкування з іншими людьми; у різних повсякденних ситуаціях, і при безпосередньому контакті, і в телефонній розмові або спілкуванні в інтернеті. Цінує гарні стосунки з рідними, знайомими, друзями, тому намагається не конфліктувати, враховувати інтерес інших, узгоджувати з ними свої дії, діяти разом, злагоджено.

Сформованість знань: знає і володіє етикетними комунікативними формулами (привітання, звертання, прохання, висловлення подяки, вибачення тощо); різні

форми мовленнєвих висловлювань відповідно до ситуацій. Має початкові уявлення про способи, переваги і недоліки цифрової комунікації.

Навички: вільно й невимушено вступає в розмову з дітьми і дорослими, використовуючи різні форми звертання та репліки; виявляє ініціативу в спілкуванні, будує різні типи діалогу між двома-чотирма дітьми; виявляє здатність домовлятися («Нумо так...»), звертатися по допомогу («Допоможіть мені, будь ласка»), пропонувати допомогу («Я можу вам допомогти»); використовує різні вербальні та невербальні засоби для привітання, висловлення подяки тощо; володіє різними формами мовленнєвих висловлювань (питання, зустрічне питання, згода, уточнення, заперечення, сумнів, прохання, вимога, ігрова вимога, дозвіл, порада, відмова, спонукання, задоволення, здивування, вдячність, жаль, невдоволення, вдячність, пояснення, міркування, доказ та ін.) відповідно до різних ситуацій спілкування з дорослими та однолітками. Може проаналізувати та пояснити причини виникнення суперечливих чи конфліктних ситуацій, виявляє суперечності (невідповідності) та аргументи «за» і «проти», висуває версії можливого розгортання подій («Що б сталося, якби...?», «Слід вчинити так..., тому що...» та ін). Бере участь у перемовинах. Тримається в діалозі невимушено, розмовляє тактовно.

Художньо-мовленнєва компетентність — здатність відтворювати художньо-естетичні враження від сприйняття літературних і фольклорних творів засобами різних видів художньо-мовленнєвої діяльності, що засвідчує ціннісне ставлення дитини до художнього слова як культурного явища, друкованої чи електронної книжки, достатній для художньої комунікації рівень літературної обізнаності.

Емоційно-ціннісне ставлення: інтерес до художнього слова, друкованої чи електронної книжки. Виявляє бажання висловлювати свої почуття в образному мовленні, активно зацікавлене ставлення до мовленнєвої творчої діяльності, як організованої, так і ініціативної, у різних її формах. Охоче відтворює враження від літературних творів різними засобами художньо-мовленнєвої діяльності. Виявляє бажання користуватися книжками як джерелами інформації та задоволення. Виявляє інтерес та задоволення від участі в розігруванні щедрівок, колядок, закличок, у сюжетно-рольових іграх за мотивами літературних творів, промовлянні текстів народних ігор.

Сформованість знань: знає і називає не менше трьох-чотирьох імен письменників і поетів, не менше 8-10 літературних або фольклорних творів. Може пояснити особливості основних літературних і фольклорних жанрів. Усвідомлює і може пояснити значення образних слів (порівняння, епітети), доцільність їх вживання в поетичному тексті та прозі.

Навички: підтримує бесіду про зміст, ідею, характери та вчинки героїв твору, відповідає на запитання дорослого, висловлює свої враження, переживання, оцінно-етичні судження стосовно персонажів, співвідносить оцінки літературних героїв з власною поведінкою, реальними подіями; переповідає

відомі казки, оповідання; усвідомлює та пояснює зміст прислів'їв, приказок, доречно використовує їх у мовленні; відгадує описові загадки; інтонаційно передає різні почуття при виконанні літературних творів; відтворює в мовленні образні вислови з художнього тексту; чітко промовляє скоромовки, чистомовки, прислів'я та приказки; бере участь у мовних іграх. На основі засвоєного зразка складає невеличкі розповіді, казкові історії за змістом скоромовок, прислів'їв, власні описові та порівняльні загадки, лічилки, колисанки; придумує іншу кінцівку літературного твору, доповнює текст казки, оповідання додатковими епізодами.

ОСВІТНІЙ НАПРЯМ «Дитина у світі мистецтва»

Мистецько-творча компетентність — здатність дитини практично реалізовувати свій художньо-естетичний потенціал для отримання бажаного результату творчої діяльності на основі розвинених емоцій та почуттів до видів мистецтва, елементарно застосувати мистецькі навички в життєвих ситуаціях під час освітньої та самостійної діяльності.

Результатом набуття мистецько-творчої компетентності є елементарна обізнаність дитини у специфіці видів мистецтва (художньо-продуктивній, музичній, театральній); ціннісне ставлення до мистецтва і мистецької діяльності; прагнення сприймати мистецтво тощо.

Емоційно-ціннісне ставлення: емоційно відгукується на прояви краси в довкіллі, побуті та творах мистецтва, виявляє ціннісне ставлення до творчості художників, музикантів, співаків, танцівників, письменників. Виявляє інтерес до мистецької діяльності (художньо-продуктивної, музичної, театралізованої). Позитивно відгукується на пропозиції включення в різні види мистецько-творчої діяльності (малювання, ліплення, аплікація; слухання музики, співи, музична гра, музично-ритмічні рухи, гра на дитячих музичних інструментах; театралізація малих літературних творів, розігрування спектаклю). Отримує задоволення від мистецької діяльності.

Сформованість знань: має елементарні уявлення про види мистецтва (художньо-продуктивне, музичне, театральне). Розуміє мистецтво як результат творчої діяльності митців, виконавців. Виявляє інтерес до творів різних видів мистецтва, впізнає знайомі твори, проявляє до них особисте ставлення, висловлює враження від мистецтва, інтерпретує твори. Сприймає та емоційно реагує на художній образ, елементарно аналізує засоби художньої виразності у творах мистецтва різних видів і жанрів. Вирізняє специфіку образу мистецтва художньо-продуктивного, декоративно-ужиткового, музичного, танцювального, театрального. Розуміє призначення зображувальних матеріалів, театрального реквізиту, атрибутів для образотворчої, театралізованої, музичної діяльності; здатна до реалізації творчого задуму за їх допомогою. Має уявлення про музичну гру, пісню, хоровод, танець, інструментальну музику. Розуміє зміст і

колективний характер театральної вистави, знає різні види театру (ляльковий, тіньовий, настільний тощо).

Навички: пов'язує яскравість образу, зміст твору з кольорами, композицією, формою; звуками, ритмами, динамікою, темпом, рухами; мімікою, жестами, римами, монологами, діалогами. Здатна розрізнити основні жанри живопису (портрет, пейзаж, натюрморт, казковий, анімалістичний), музики (вокальні, інструментальні), вистави різних театрів (ляльковий, музичний). Знаходить просту аналогію між життям і змістом твору, використовує здатність споглядати і услуховуватися в довкілля для бачення краси у побуті та мистецтві, набувати художньо-продуктивного досвіду мистецької діяльності. Володіє доступними техніками та відображає ними життєві враження та почуття. Виявляє вміння використовувати техніки художньо-продуктивної та декоративно-ужиткової діяльності, експериментує з зображувальними матеріалами, створює художні образи. Має найпростіші навички виконавської культури (декламує, передає рухами характерні ознаки персонажу) та культури глядача (володіє елементарною культурою поведінки під час свят, концертів в освітніх та мистецьких закладах). Має домірні вікові навички співу, слухання музики, музично-ритмічних рухів, гри на дитячих музичних інструментах. Виявляє музикальність, вміння передавати настрій, емоції, почуття в музично-руховій і пісенній творчості, музикуванні та музичній грі. Виявляє навички образного мовлення, акторські здібності. Запам'ятовує сюжетну послідовність спектаклю, своєчасно включається в театралізовані дії. Ідентифікує почуття та вчинки персонажів із власними. Використовує побутові речі як атрибути театралізованої діяльності. Співпрацює з дітьми, зокрема з особливими освітніми потребами, й дорослими заради спільного успіху під час мистецької діяльності — художньо-продуктивної, музичної, театралізованої, розваг, свят. Відгукується на пропозиції щодо оздоблення інтер'єру (на свята), долучається до дорослих під час декорування приміщення. Виявляє елементи естетичного смаку та підтримує естетичні прояви у побуті (доцільність вибору одягу до ситуації, культура прийому їжі, сну, відпочинку та праці, культура поведінки й дотримання елементарних правил етикету під час святкувань). Демонструє за власним бажанням досвід мистецьких дій у самостійній художній діяльності. Виявляє елементарні навички рефлексії — обмірковує з іншими свій мистецький досвід, враження, ставлення до мистецької діяльності.